

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja sredi vsakega prvega in tretjega četrteka meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravilstvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 1.

V Ljubljani, 7. januarja 1897.

Letnik X. in XI

Voščilo Domoljubu ob 10 letnici.

(Od preprostega kmeta.)

Hitro, hitro mine čas,
Hitro gine mimo nas!
Že prešlo deset je let,
Kar prišel si ti med svet.
Vedno si zvestó se trudil
Naukov in izgledov nudil,
Nas prebujal in učil,
Nas edinil in krepil.
A zato tud' zdanje desetletje
Zvesti bomo ti slovenski kmetje,
Liberalcev ščiták močna sila
Nas ne bo od tebe odvrnila!
Vsem oviram vedno vkljub
Za-te bomo, Domoljub.

Bog daj mnogo naročnikov,
Naročnikov, pomočnikov
Vedno, vedno večji broj
Zbiraj se pod prapor tvoj!
Pojdi v mesto, pojdi v vas,
Koder gre slovenski glas;
Širi urno se povsod,
Kjer slovenski biva rod!
Saj ljubezen ti razširjaš,
Saj pravico našo tirjaš,
V boji brani sred viharja —
Vero, dom, cesarja!

Ivan Zadnik,

kmet.

Ali bo srečno novo leto?

Navada je med Slovinci, da si za novo leto srečo voščijo. Taka voščila so znak ljubezni, ako prihajajo iz dobrega srca; da pa niso le prazen glas, morajo biti izražena v podobni prošnji do Boga, izvira vsega dobrega; in kdor taka voščila sprejema, ne sme sam staviti ovir Bogu, kadar mu deli srečo. To pomeni domač prigovor: »Vsakdo je sam svoje sreče kovač.« Bog ne zamudi nam pomagati, ako mi ne zanemarjamo se mu proseč približati.

Ako torej postavimo to važno vprašanje: ali bodo srečno to novo leto? smemo mirno odgovoriti: »Da, srečno bo, ako mi hočemo; ako bode nesrečno, smo mi sami temu krivi!«

Kaj naj torej storimo, da si srečo novega leta naklonimo?

Najprej naj vsak zastavi svojo moč, da si izboljša svoj stan. Delo, pridnost in moder preudarek je prva potreba. Lenost in oprezovanje ali zakotno zabavljanje ne prinese nikomur sreče.

Da bo imel vaš trud in napor večji uspeh, je potrebno, da se združite med seboj. Snujte si društva, zadruge, splošno gospodarske ali tudi le za posamezne stroke, kakor živinorejo, drevorejo itd. Ne sme biti večfare po Slovenskem, da ne bi imela gospodarskega društva, kjer se bote shajali in posvetovali med seboj. Da pride življenje in gibanje

med ta gospodarska društva, je potrebna tesna zveza med njimi, in taka zveza se snuje v Ljubljani; kadar stvar dozori, jo vam »Domoljub« objavi, in potem se je vsi oprinite, da se gospodarsko gibanje okrepi in pospeši.

Pri gospodarstvu je treba denarja, tega nam ponujajo hranilnice. Kjer se nimate v fari ali blizu tam posojilnice, napravite si jo. Pri tem ni nobene posebne težave in troškov je prav malo.

Vse neugodne razmere preustrojiti, to seveda ni v vaši moči, ker je marsikaj škodljivega postavno vpeljanega. Tega ne moremo drugače spremeniti, kakor z novimi boljšimi postavami. Za nove postavbe pa potrebujemo novih poslancev. Volitve za državni zbor se bodo vršile kmalu, še pred Veliko nočjo. Bodite pripravljeni, ogledajte si poslanca, kogar volite. Zanesite se pa na »Domoljuba«, on vam bode nasvetoval vselej prave moze. Eno vam pa že lahko naprej pove: Nikar ne volite takih mož za poslance, kateri ne spolnujejo božjih in cerkvenih zapovedi, in kateri zabavljajo čez cerkev in čez duhovnike. Tak poslanec ne more vam pridobiti sreče, ako nima za svoje delo blagoslova božjega.

Ker je potreba mnogo skušenj in močrosti pri vašem delovanju, je treba, da si naročite dobrih

časnikov. Najprej vzemite »Domoljuba«, ki se bode letos se bolj prizadeval vam postreči in pomagati, kakor do sedaj, ker je dobil novih pomočnikov.

Pri drugih časnikih pa bodite previdni. Mnogo je tudi slovenskih slabih časnikov, branite jim v hišo, ker so kuga za vašo družino! Predno si katerega naročite, povprašajte svojega duhovnega pastirja, ali kakega, modrega moža, naj vam dá dober svet.

Kjer imate bralna društva, le pridno jih obiskujte, veliko pametnega in koristnega se v njih lahko naučite.

Vse svoje delo pa porosite z pobožno molitvijo, da se ga prime sreča in blagoslov božji. Vsi kmetijski gospodarji držite zvesto skupaj pri vseh rečeh, zlasti pri volitvah. Žalostno je videti, ako gre kmet zoper kmeta v ogenj in tako vsem drugim in sam sebi škodo dela. Vso zavist in neslogo zapodite iz vasi in občine in držite skupaj kot jeden mož v boju za svoje pravice. Vselej in povsod se ozirajte na svojo najboljšo svetovalko sv. cerkev; ako bo ta potrdila vaše delovanje, potem bode vam res donášalo sreče in blagoslova, ako pa nastopite svoje javno delovanje v nasprotju z njo, sreče vam donášalo ne bo.

Torej na delo! Bog blagoslovi vaš trud.

Razgled po svetu.

Državni zbor. Državnozborni poslanci so se sedaj zopet povrnili za nekaj časa na Dunaj, potem pa bodo nove volitve. Zadnjič smo povedali, kako je grof Wurmb and umaknil svoj predlog glede zavarovalnic. Da bi se še bolj prikupil vladi, je še enkrat potem prav vneto zagovarjal liberalce in kmalu nato ga je doletelo to, kar je želel, postal je štajerski deželni glavar. Slovencem mož ni prijazen. — Kdo pač vé naštetiti vse mogoče in nemogoče davke, kateri nas tarejo! Ni zadosti, da moraš za jed in pijačo plačevati davek, ampak tudi za to ga je treba plačevati, kar kdo bere. Kako to? Glejte, vsi časopisi, kateri izidejo najmanj štirikrat na mesec, morajo plačevati od vsake številke in od vsakega lista jeden krajcar. Da je pa ta davek plačan, je dokaz črn kolek, katerega dotični urad na časopis pritisne. Le vzemite »Danico« ali pa »Slovenca« v roke in pogledajte na prvo stran! Ta davek je bolj ubožnim časopisom zelo nadležen. Zato so nekateri poslanci predlagali, naj se ta časniški kolek popolnoma odpravi, kar bi bilo popolnoma prav. Pa denarni minister se je strašno branil, češ, da bo država potem imela manj dohodkov. Naj vendar tistim židom na burzi naloži davek, da ne bodo ljudi goljufali. Bržkone pa ta predlog ne bo postal postava.

Dne 28. decembra minolega leta sešli so se razni **deželni zbori**. V nizje avstrijskem deželnem zboru stavili so nekateri poslanci predlog o deželni zavarovalnici

in kakor je videti, prišla je zdaj stvar v prave roke, ter bo kmalu ugodno rešena.

Bosno upravlja ogrski minister Kulaj. Bošnjaki pa z njegovim vladanjem niso prav nič zadovoljni in zato so poslali petdeset mož na Dunaj, da bi se pri cesarju pritožili. Kulaju pa ni nič kaj dišalo, da bi cesar zvedel, kako on vlada v Bosni in zato Bošnjakov ni pustil pred cesarja.

V **Galiciji** so kmetje še večji reveži ko pri nas. Ne samo, da so popolnoma odvisni od poljskih judov ter morajo tako plesati kakor oni godejo, ampak tudi skrbé za to, da se ne zavedajo svojih pravic. Takih sol ni v celi Evropi kakor v Galiciji, namreč tako slabih. Tam je namreč sedemsto tisoč za šolo sposobnih otrok, ki pa nimajo nikamor v šolo hoditi, ker je 816 šolskih poslopij takih, da niso sposobna za šolo. Seveda ostanejo potem kmetje nevedni in jih judje molzejo, če se pa le količkaj ganejo, koj jim usta zamaše.

Poljakom, katerih je poltretji milijon na Nemskem, se prav slabo godi, ker nemška vlada z velikimi svotami denarja dela na to, da bi vse Poljake iztrebila. Tako je zadnji čas izdalo neko železnično ravnanstvenstvo ukaz, da izgubé pri železnici vsi Poljaki svojo službo, ki popolnoma dobro ne umejo nemškega jezika.

Na **Laškem** je bil pred nedavnim časom potres, ki je po nekaterih krajih napravil precej škode. Dobri

Ljudje so nabrali nekaj denarja, da pomagajo oškodovanim, pa nabrani denar je hipoma zginil, kakor bi ga bila zemlja požrla. A izgubil se je le v umazanih rokah starega goljufa Krispija, prejšnjega prvega laskega ministra. — Lasški vojaški minister hoče na vsak način imeti nove puške, ki bodo stale nekaj nad tri in pol milijona gld. Denarni minister pa je brz to svoto naložil davkoplačevalcem, ki že tako komaj komaj nosijo neznošno davčno breme.

Pravijo, da vlada lep svetovni mir med evropskimi državami. A ta mir je silno drag, ker vzdržuje se samo s tem, da vsaka država skuša kolikor mogoče pomnožiti svojo vojsko in to stane denarjev. Tako smo ravnukar omenili, da hočejo Lahi nove puške, Anglezi

in Francozi pa sedaj samo to premišljujejo, kako bi več vojakov dobili v svoje vojske, naj velja kar hoče. Tudi mala Črnagora se je zadnji čas postavila na vojaške noge.

V Srbiji je zima stare ministre vzela in sedaj imajo nove, ki pa tudi ne bodo mnogo pomagali, ker so tam doli silno slabe in razrite razmere in nihče ne vé, kje naj bi si upal začeti popravljati.

Amerikanos so prepovedali ali saj omejili priseljevanje iz Evrope, ker to le vedno povečuje tropo beračev in potepuhov. Zato bo marsikdo sedaj moral doma v Evropi ostati, ki bi jo sicer rad v Ameriko pobral, a tam ne marajo za take ljudi, ki večinoma le zato pridejo tja, da bi kar čez noč brez truda obogateli. Takih imajo sami dosti.

Listek.

V svet...!

(Spisal Semen Semenovič.)

Sicer se je splošno govorilo, da stara Polona ne bo dolgo, a da bo tako hitro zapustila svet, tega nihče ni mislil. Pa je le morala umreti, dasi bi bila menda še rada živela. Kaj hočemo, naduha je naduha...

Tako-le v jesen je bilo. Selnos je prijetno ogrevale poslavljačo se prirodo, hladna sapa je vela in otrcuala rmeno listje raz drevje. Dan na dan so se videle visoko nad gorami jate odhajajočih ptic. Rastlinstvo je polegoma venelo — vsa priroda se je oblačila v rjavo obleko.

Nekako čudno je človeku pri srcu v pozni jeseni, ko gleda, kako vse gine in mrje, kako se obletava listje, tesno mu je v prsih in misel na smrt mu stopa živahnejše pred oči, kakor sicer.

Ista tiha žalost je legala na srce menda tudi pogrebem stare Polone, ko so stopali po hribu proti cerkvi sv. Marka. Tiho se je pomikal sprevod, pogrebci so gledali v tla in molčali. Le hripavi glas beračice Pite, ki je z zategnjenim, skoro jokajočim glasom molila rožni venec, je motil resno tišino.

Po vsaki Čestenasimariji, ko je Pita slovesno pognila: »Bog se usmili rajne Polone!« se je začulo med šepetajočo molitvijo pogrebcev bolestno ihtenje. — Za krsto je stopal sibeček, morebiti dvanajstleten deček in milo jokal. Vsakokratno imenovanje rajnice mu je izvajljalo nove solze na gladko, nikakor kmetsko lice...

Počasi so dospeli pogrebci do cerkve, kjer so počakali duhovnika. Kmalu je dospel sivolasi starček.

Žalostno so zvenele poslednje duhovnikove besede, milotožno je brnel mali zvonček v zvoniku — in bolestnejše je ihtel deček...

Ne vem, če je bil kdo v bližnjih vaséh, da bi ne bil poznal stare Polone. Saj si jo lahko videl vsakih

štirinajst dnij, ko je hodila s kosaro na glavi od hiše do hiše. Tržila je namreč stara Polona z jajci in kokošimi, katere je vozila v Trst. V dveh tednih je navadno obrala vsa naša sela in pokupila vsa jajca, kolikor si jih niso prihranile gospodinje za domače potrebe. Potem pa je naložila svoj voziček in se napotila v Trst. Ko je prodala, je prišla domov in začela iz nova svojo biro.

Nikdar pa ni prišla stara Polona prazna iz Trsta. Da, čisto je peljala domov še težje, ko od doma. Vozila pa ni sama sebi — oh, ona ni potrebovala veliko — ampak za malo plačo tudi svojim sosedom.

Bilo je neko popoldne, ko je sopihala stara Polona s svojim vozičkom po Vinškem klancu. Ljudje so jo srečavali in ogovarjali tako ali tako. Ogovarja se različno. Ali Polona je večinoma molčala, k večjemu je zamrmrala kaj nerazumljivega med zobe.

Ljudje so se ozirali za njo in zmajevali z glavami. Čudno se jim je zdelo. Kako bi se jim ne! Saj je bila Polona vselej zgovorna in priljudna, včasih morebiti še preveč. Danes pa molči kakor veliki petek zvonovi.

No, kmalu se je po vseh raznesla novica, da je pripeljala stara Polona iz Trsta malega fantiča.

»Imaš Tržačana, tržaškega najdenca, ali kaj?« izpraševali so jo ljudje. »Bog, da ga imam, vaj mi ne bo tako dolgega zdaj, ko bom vedno doma.«

»Torej ne pojdeš več v Trst?«

»Če Bog da, ne. Stara sem, težko hodim. Nekaj sem si že prihranila, da mi ne bo treba stradati.« — In res ni videla stare Polone od takrat nikoli več tržaškega mesta. Doma je sedela, ujkala malega Konrada, učila ga hoditi, govoriti, moliti, vedno, vedno ga je imela pred očmi. Pa je bil tudi lep, prav prijazen njen Konradček.

Le mi otročaji nismo mogli trpeti Poloninega Tržačana. Preveč gospodski se nam je zdel. Tista sibičnost in bledest nam ni ugajala.

Sicer pa je bil Konrad tih in ponizen deček. Ko je začel hoditi v šolo, bil je tudi vedno med prvimi. Kaj bi bilo moglo bolj razveseliti staro Polono, ko pohvala, katero je slislala od učiteljev in drugih ljudi! Saj ga je ljubila, ko zenico svojega očesa.

Že je bil deček odpravil solo in Polona je jela skrbeti, za katero rokodelstvo bi bil deček najbolj sposoben, ko ji je smrt pretrgala vse namene in želje. Nadeha, katero si je nakopala na svojih potih v Trst, jo je spravila v hladni grob.

Konrad je bil nakrat brez »matere«. Ni torej čudno, da se je deček solzil, bridko solzil za materino krsto. Kdo bi ne jokal v takem stanju! Ali ne samo skrbne krušne matere, ampak tudi dom, hrano, vse, vse je izgubil ubogi deček s staro Polono. Družega mu ni kazalo, ko zapustiti domačo kočo in iti v svet, iskati si službe. Toda kaj bo deček pri dvanajstih letih!...

* * *

Prisedsi domov od pogreba je sedel Konrad na črveno klop in premišljeval... Velika, očrnela ura na steni je stala. Ko je preminula stara Polona, prenehala je tudi ona svoj tik-tak. Smrtna tišina je vladala v sobi, le brenčanje muh se je slislalo.

Dečka se je polotil nekak strah. Oh, ta tišina, — kakor bi bival duh rajnice v stanici, in to brenčanje muh, — kakor samolčki mrtvaški spevi...

Skoro bi bil pobegnil deček iz sobe, da se ni spomnil rajne »matere«. Oh, saj mu je bila tako dobra, tako ga je ljubila in negovala, ne, ne: ona ga ne more sovražiti po smrti! Zakaj bi se je torej bal?

Zalostno gleda deček okoli sebe. Tam-le pri peči je navadno sedela, a on je stal ob nji. Tam mu je sklepala v nežni mladosti ročice, učila ga delati križ in moliti prve molitvice. Ondi mu je bila pravila pripovedi, one mične pravljice, katere je poslušal s tako pohlepnostjo. In deček jo je tudi večkrat kaj izpraševal. Ali je ni nekoč vprašal tudi po očetu? — Konrad se zdigne pri tem spominu. — Še vedno mu zvené po ušesih one Polonine besede: »Molči; kadar boš velik, pa ga boš videl. Tvoj oče je visok gospod.«

»Gospod, gospod, oče, moj oče...!« je mislil deček, ali vsa stvar se mu je zdela nerazumljiva zastavica. Nekaj časa je še premišljeval, naposled pa ga je pretnagala bolelost.

»Matu, matu...!« je zaihtel bridko, ter si pokrnil blede lice.

Zopet je pogledal po stanici, toda vsak pogled ga je ranil bolestinajše v dno duše. Vsaka stvar ga je spominjala na dobro »mater«.

»Ne, ne, tukaj ne bom, tukaj bi umrl od žalosti. Venkaj grem, drugam, v svet...!« Deček si je obrisal lice in snel s klina staro torbico, stisnil v roko palico in se odpravil v svet, iskati si službe...

Za vasjo je odšel po stranski poti, prestopil kolesovoz, ki pelje med njivami, in prišel v mal gozd.

Jesen je gospodarila med gozdnim drevjem. Gole so kipele bele breze v zrak. Tožno so stali orjaveli

hrasti med krivenčastimi bôri in resnimi smrekami. Vse polno ormenelega listja je ležalo po tleh. Veter ga je raznašal po kotlinah.

Ob potu je stal križ.

Deček je došel do njega in obstal pred njim. Ozrl se je v razpelo. Tako mlo in ljubeznivo ga je gledal krišani Zveličar, da je deček nehoté pokleknil in sklenil roki k molitvi. Čim dalje je molil, tem lažje mu je bilo pri srcu. Ves se je vtopil v molitev. Gledal je v krvavo obličje Križanega in zazdelo se mu je, da se mu Zveličar nasmiha, da mu govori:

»Sedaj si moj, jaz te bom varoval, jaz te bom vódil in te pripeljal k sreči...«

Ves zatopljen v molitev ni zapazil, da se mu približuje tuj gospod. Nepremično je zrl v razpelo, od časa do časa je iztegnil sklenjene roke proti križu. Tujec, stopivši iz gozda, je postal, potem pa se polagoma približeval klečečemu dečku.

Videč ga v tako iskreni molitvi, hoče tiho dalje, ali nakrat se deček vzdrami, začudeno pogleda tujca in povesi oči.

»Dobri deček, povej mi, kako se imenuje ta vas?« izpregovori tujec.

»Sinovica je to, gospod«, reče Konrad nekoliko zmeden.

»Morebiti vés za županovo hišo?« vpraša gospod dalje.

»Ono belo poslopje v sredi vasi je županovo; no, od tukaj se ne vidi. Ako hočete, vam pokažem.«

»Prosim, dobri otrok.«

Konrad popolnoma pozabi na svoj prejšnji namen in veselo odide s tujim gospodom.

»Čegav pa si, in kam si namenjen?« vpraša med potjo tujec Konrada.

Konrad malo pomolči, potem pa nakrat bridko zaihti.

»Kaj pa ti je, revček?« vpraša gospod skrbno.

»Jaz, — jaz, — — sirota«, ihti Konrad.

»Morebiti so ti umrli mama?«

»Umrli — umrli, — — danes so jih pokopali.«

Pri teh besedah se bridkaje zajóče.

»Ali imaš očeta še živega?«

Deček umolkne.

»Ne vem; še nikoli jih nisem videl«, reče za nekaj časa.

Tujec se zamisli pri teh besedah. Roko položi na čelo in se zaporedoma ozira na dečka. Od vseh strani ga ogleduje, nato ga vpraša:

»In ti niso mama nikoli povedali, kje so oče?«

»Nekdaj so rekli, da so oče — — da so moj oče velik gospod.« Pri teh besedah se ozó deček na tujca in rdečica ga oblije.

»Tako, tako — — velik gospod...«, mrmra tujec, pogledujoč dečku v obraz. »Prav oni obraz... res... bomo videli.« misli sam pri sebi.

Med tem dospéta do župana.

»Počakaj malo tukaj!« To reksi, odide tujec v hišo. Konrad sede na klopico ob zidu.

Dolgo časa ni tujca iz hiše. Konrad sliši od znotraj tujčevo in županovo govorjenje, ali ničesar ne razume. Slednjič se zaslišijo v veži hitri koraki. Iz hiše plane tuji gospod, objame Konrada in zakliče:

•Moj sinček, moj Konrad! — našel sem te, — vendar sem te našel. Solze veselja mu tekó po obrazu.

Takoj se je razvedelo po vasi, da je prišel iz Trsta oče Poloninega Tržačana. Povsod se je govorilo o njem, kako imeniten in bogat je, a vendar priljuden in zgođen. Daroval je bil v občinsko blagajno dvajset goldinarjev za reveže. Samo dobro se je govorilo o njem.

Dopisi.

Z Brezji 19. decembra. Po vsem Slovenskem na daleč slovi svetovno-znana božja pot Marije Pomagaj na Brezjah. Od vseh strani, iz vsake vasi hiti naše verno ljudstvo k Mariji Pomagaj iskat ljubega zdravja in pomoči v nadlogah in težavah zemskega življenja. — Milo se ti zdi in hitreje ti bije srce, videč v tibi, goreči molitvi klečati pred milostnim altarjem čudodelne podobe svetnega gospoda poleg priprostega delavca in v dragoceni obleki gospo poleg kmečke delavke. Da, tu na Brezjah se kaj živo vidi dan za dnevom, da smo pred Bogom vsi jednaki — vsi reveži; vsi potrebujemo pomoči od Marije. — Smelo trdim, da je — razun božje poti v Marija Celji na Štajerskem — božja pot na Brezjah najbolj obiskana. Morda zanima cenjene bralce kaj izvedeti z Brezji; evo Vam nekaj podrobnosti od člega leta:

Sv. maš je bilo lanskega leta 1123; maševalo je iz ljubljanske škofije 188 duhovnikov, iz Goriške 22, Lavantinske 23, Krške 10, Tržaške 12, Zagrebške 4, Sekavske 4, Poreške 3, Zadarske 2, Senjske 1, Sarajevske 1, Ameriške 4; skupaj 274 duhovnikov. — Obhajancev je bilo približno krog 30 000. Slabo deževno vreme je marsikoga od daljine poti odvrnilo, vendar je nad 60 000 romarjev prihitelo do sedaj na Brezje. Ob nedeljah in praznikih je bila redna služba božja ob 6. in 11. Iz mnogo župnij so prisli župljani s svojim duhovnikom v procesijah, in sicer iz St. Martina pri Kranju, Breznice, Dobrave, Kroke, Strug, Hinj in iz Gorič pri Kranju. — Poleg domačih dveh duhovnikov je bil, od maja pa do konca septembra, v pomoč poslan č. g. pater Konrad iz Gorice. V praznikih in nedeljah sta navadno še po dva gospoda patra iz Ljubljane pomagala. — Obili trud vsem gospodom povrni Bog in Marija!

Čez nekaj dnij pa je odšel tujec s Konradom v daljino tržaško mesto...

Od takrat ni nihče več slišal o Konradu, nihče o njegovem očetu, samo župan je pravil v poznejših letih, da je Konrad imeniten trgovec v Trstu. Počasi so pozabili ljudje nanj, morebiti bi bili pozabili tudi na Polonin grob, da ni vstal nekoč na njem visok kamenit spomenik, na katerem se je čitalo tudi:

•Svoji oskrbnici hvaležen rejenec.

Nova, veličastna cerkev je zunanje dodelana. Lani se je po marljivem prizadevanju čast. gospoda župnika Berlic-a posebno veliko storilo. Lično kupelo nad votivno kapelo je iz bakra pokril g. Anton Belec, klepar iz Št. Vida. Delo je solidno in priporočuje občespoštovanega mojstra.

V lepem soglasju z veličastnim pročeljem so nova velika dvotečajna vrata iz trdega hrastovega lesa. Izdelal jih je naš gorenjski umetnik J. Vurnik iz Radoljice. Razni veščaki so se jako laskavo izrekli o tem sres umetniškem delu, trdeč, da daleč ni krasnejšega portala.

Prihodnjo spomlad bodo č. o. o. frančiškani začeli zidati samostan. — Cerkev pa bo dobila tlak iz rudečega, črnega in belega kamnja. — Velikodušna dobrotnica je darovala za križev pot precejšno svoto, tudi za altar sv. Antona je že lepa svota pripravljena. — Marija, pomoč kristijanov, nakloni mnogo blagih src v svojo čast in slavo na Brezjah!

Iz Jasenovca na Hrvaškem 27. decembra. Kranjski delavci smo zopet v šumah. Nепrestano deževje nam je delo oviralo. Tudi o božičnih praznikih je tako deževalo, da smo se zelo bali velike povodnji, kakršna je bila letos že štirikrat. Zasluzek nimamo tako slab, da komaj zmagujemo vsakdanje potrebe. — H koncu še mična dogodbica: Imeli smo v Jasenovcu semenj. Neki kmet se je »špiritanke« tako načukal, da je prašiča izgubil. Dragi dan gre prosit ga župnika, naj bi oznanil izgubljeno prase. Na sveti dan je gosp. župnik izpolnil prošnjo »ganjarskega« Hrvatina ter oznanil: »Kdor je prase našel, mora je dati nazaj.« — Kar vstane jeden izmed navzočih poslušalcev ter pravi: »Gospodine, ja sam ga našao.« »Dobro, dobro,« — pravi župnik — »samo šuti, brate moj.« Vsa cerkva je bila najedenkrat v smehu. Tudi gosp. župnik jo je hitro pobral s prižnice (tudi njemu je smeh ušel).

Razgled po Slovenskem.

Deželni zbor kranjski je dne 28. decembra pričel drugo zasedanje. Pred zborovanjem je imel poslanec kanonik Kalan slovesno sv. mašo, pri kateri so bili prisotni poslanci naše katoliško-narodne stranke ter par mož nasprotnih slovensko- in nemško-liberalnih strank. Liberalci slovenski in nemški blagoslova božjega pač ne potrebujejo, zato jim je sv. opravilo pred zborovanjem deveta briga. — V seji se je sklenilo, da se tudi v bodočem letu pobirajo iste deželne naklade na cesarske davke in na užitnine, kakor lansko leto. V imenu kat. nar. stranke je stavil dr. Žitnik nujni predlog, da se tudi v kmetijskih občinah vpeljejo naravnostne volitve kakor so sedaj že po mestih, da kmetje ne bodo več po volilnih možeh, pač pa naravnost volili svoje poslance kar je gotovo pravično. Tudi naj bi se po predlogu imenovanega poslanca volilna pravica razširila na vse, kateri kaj davka plačujejo. — Predlog je zbornica sprejela ter naročila deželnemu odboru, da kakor hitro mogoče stavi primerne nasvete. — Nato so se volili razni odseki, ki so pa vsled sporazumljenja slovenskih in nemških liberalcev zopet tako sestavljeni, da so poslanci naše stranke v veliki manjšini, da tedaj njeni za kmetijske občine koristni predlogi ne bodo obveljali, ako liberalcem ne bodo všeč. — S tem je zbor za sedaj dovršil svoje delo, poslanci so se zopet podali domu, da se po Srednici zopet zberejo.

Trgovci in obrtniki, kateri so vsled lanskega potresa dobili od države brezobrestno posojilo, je o. kr. finančno ravnanje že začelo tirjati, naj z dnem 1. jan. t. l. pričnejo vračevati dolg. Vsi se ob jednem opozarjajo na posledice, na zamudne obresti, ki bi zadele one, ki bi o pravem času zapadlih obrokov ne vpl. čali. — Kakor se vidi, vlada raje pobira, kot daje. — Nasih državnih poslancev naloga je, da kakor hitro pridejo na Dunaj, stavijo potrebne predloge, da se vračevanje vsaj za nekaj časa odloži, ali pa da se zlasti revnim obrtnikom dolg popolnoma izbriše. Ako povemo »Domoljubovim« bralcem, da ima država nad 200 milijonov po cesarskih blagajnah spravljivih, nam bodo verjeli, da naša zahteva ni neopravičena.

Ljubljanski mestni svet — ima z uličnimi napismi pravo smolo, ljubljanski meščani pa vsled trmoglavosti svojih očetov na rotovžu — prazne zepe. — Naša stranka je vedno zagovarjala dvojezične napise s slovenskim napisom na gorenji odlični strani. Hribar in Tavčar sta pa hotela z glavo skozi zid in zahtevala samo slovenski. Toda moža sta si kot nemškutaraka zaveznika tako glave zmešala, da sedaj sama v mestnem zboru to zahtevata, kar sta poprej pobijala. — Da je njuna trmoglavost mesto oškodovala za 12 000 gl. — nič ne dé. Ljubljanski nemškutarji imajo denar, kdor pa ima denar, zapoveduje in tudi Tavčar in Hribar morata plesati, kakor kranjska hranilnica gode, žalostno — toda resnično.

Move duhovniške službe. Me. to. za družega kaplana v Zagorju pri Savi, ki je vsled vedno naraščajočega števila duš v župniji zelo potrebno, je ministerstvo dovolilo. Jednako je potrjena samostojna lokalija v Nadanjem Selu na Notranjskem.

Umri je 18. decembra opoludne na Skaručini pri Vodicaх č. gosp. Fr. Hrovat, o. in kr. mornarice kurat v pokoju. Zjutraj ga je pri altarju zadela kap, ko je hotel ljudi obhajati. Rajni je bil rojen l. 1838 v Št. Jerneju na Dolenjskem ter leta 1861 v mašnika posvečen. N. v m. p.

Velik požar. Dne 29. decembra ob 10. uri zvečer je nastal ogenj v Hrenovicah. V treh urah je pogorelo 18 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Nekaterim je pogorelo popolnoma vse. Človek se ni nobeden ponesrečil. Škode je nad 25.000 gl. Revne pogorelce priporočamo usmiljenim »Domoljubovim« bralcem. Darove naj blagovoljno pošiljajo veleč. g. Alojziju Puc, župniku v Hrenovicah.

Cesarjev dar. Presvetli cesar je podaril predstojništvu filijalne cerkve v Gorenji Lokvici v črnomaljskem okraju za pozidavo zvonika svoto 300 gl. iz zasebne blagajne.

Od D. M. v Polju. Na sv. Štefana dan se je posipala cesta med vevsko papirnico in Zalogom. Vse naše dobro ljudstvo je bilo nad skrunjenjem velikega praznika silno razburjeno in vznemirjeno. Pač žalostno pri tacih prilikah, da župan in obč. svetovalci nimajo odločilne besede ter da tacih del ne morejo prepovedati.

Iz Bohinjske Bistrice nas prosi naročnik, da bi mu naznanili tovarno ali kupca, ki bi se hotel kupovati smrekove storže. Ker nam naslov one tovarne v Dun. Novem Mestu ni znan, prosimo »Domoljubove« prijatelje, ko bi kateri izmed njih mogel podati glede te prodaje kakih podatkov, naj nam jih blagovoljno naznani.

Železni most čez Krko v Novem Mestu bodo le naredili. Dne 28. dec. je bila dražba za zidanje ob bregovih za vzkl. ceno 63 000 gl. Na obeh bregov h Krke bode treba odkupiti dve hiši.

Zmrznil je v gozdu pod Snežnikom Janež Zgavč iz Budanja, okraj postojniški. Pokojni je bil na potu na Reko, kjer si je hotel poiskati delo. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Olševku.

Iz Stranj. Dne 15. decembra je bil v tukajšni občini županom zopet izvoljen posestnik Jos. Krivec iz Stovnika, svetovalcema posestnika Florijan Pregled in Fl. Uršič, odborniki pa J. Molj, Mih. K. čar, M. h. Arnez, Ant. Perne in Fl. Kregar.

Štajerski deželni zbor, katerega se zopet udeležujejo slovenski poslanci, se je sešel dne 28. m. m. Novi deželni glavar grof Wurmbrand in njegov namestnik dr. Sernec sta storila obljubo. V raznoterih odsekih imajo Slovenci po jednega zastopnika. Posl. Schmiderer

je poročal o podporah poplavljenecem. Deželni odbor je dosedaj razdelil v mariborskem, brežiškem in ptujskem okraju 32.940 gld. ter predlaga, naj se v ta namen še dovoli 10.000 gld. — Se je vsprejelo brez ugovora. — Posl. Robič se je v imenu Slovencev izjavil za naravnostne in tajne volitve. — Ko je dovolil pobiranje deželnih naklad za l. 1897 in se je jednak predlog, kakor je posl. Z.tnika v kranjskem dež. zboru predložil, se je zborovanje začelo zaključilo ter prične zopet v mesecu februarju. — Pod katerimi pogoji so slovenski poslanci zopet v zbor vstopili, ni znano. — Bomo videli, ali se jim bode kaka želja spočila ali ne.

Požari na Štajerskem. Ogenj pokončal je gospodarska poslopja: Kolariču pri Ptui, Igla pri Ptui, Hafnerjevo v Jurjkleštrah, Hatunsekovo v Oplotnici. Hiša pogorela je Zupaniču v Meretincih, Krusiču v Stopniku pri Vranski. Ob hišo in gospodarstveno poslopje sta prišla: Letič v Pobrežju pri Ptui in pa kočljari Antolič v Lahoncih pri Ormožu; zadnjemu zgoreli sta dve kravi, telica, štiri svinje, a rešili so jedno kravo, jedno telico in jedno svinjo. Pri Podgrajseku v Brezji blizu Oplotnice so na peči sušili za bolnika obleko, ta se je vnela in domačin se je se posrečno zaščitil, da po sobi brskajoči »rudeči petelin« ni mogel skočiti tudi na streho.

V Šmarinah pri Jelšah so dne 16. decembra svinjskemu kupcu Gabrijelu Selakoviču odvzeli 137 svinj, vrednih do 1700 gld. ter je izročil občinskemu uradu; tihotapca Selakoviča in par njegovih pomočnikov pa vtaknili v luknjo.

Iz lavanjske škofije. Č. gosp. Gregor Presečnik, župnik v Podgorju pri Slovenjem Gradu, je dobil župnijo Loka pri Zidanem Mostu, kojo nastopi okoli dne 1. februarja.

Iz celovške škofije. Župnijo Š. Pavel ob Zali bode odslej oskrboval č. g. Fr. Haviček, župnik v Čačah. — V Grafenburgu in St. Juriju v labudski dolini so imeli misijon. Koncem prejš. meseca so ga imeli v Medgorjah. — Č. gospod Avgustin Krizaj je nedeljo, dne 27. decembra v celovski stolnici pel novo mašo. Č. g. novomašnik je rodom Idričan, vnet Slovenec, ki je nastopil že na več slovenskih shodih. Veselimo se, da dobi cerkev novega mašnika, domovina vrlega zagovornika svojih pravic, ter kličemo: Bog živi č. g. novomašnika na mnoga leta!

„Mir“ s prilogo „Domači prijatelj“. Celovski „Mir“, ki sklonca sedaj 15. letnik in ki se je ves čas pošteno trudil za probujanje koroških Slovencev, neustrašeno in

odločno zagovarjal pravice slovenskega naroda po starem geslu: »vse za vero, dom, cesarja«, stori z novim letom nov važen korak v svojem razvitku. Prinašal bode redno zabavno poučno prilogo »Domači prijatelj«. Prinašala bode povesti, razne poučne sestavke, kratkočasnice in poseben gospodarski oddenek. Naročnina listu ostane ista, namreč dva goldinarja na leto. Ker bodo po prilogi stroški lista precej narasli, je želeli, da pridobi »Mir« prav mnogo novih naročnikov in prijateljev izven Koroške, ker le tako bode smagal velike stroške.

Iz Celovca se poroča: Preč. gosp. Jan. Wieser, dekan v Velikoveu, je osnoval v bolnišnici Elizabetink v Celovcu ustanovo 3000 gld. za katero se bode oskrbovala jedna bolnica. — Novo hranilnico ustanovijo v Svincu. — V osojskem jezeru je utonil neki hlapec, ko je prevažal zagovino. Močni veter je zagrabil ladjico, da si hlapec ni mogel več pomagati. Tudi od brega mu niso mogli priti na pomoč. — Katol. delavsko društvo so ustanovili v Volsberzi. — V koroški obrtni dvorani deželnega muzeja v Celovcu je, kakor druga leta, prirejena tudi letos obrtna razstava. Obsega zelo raznovrstnih in lepo izdelanih pridelkov domače obrti. — Letošnje volitve v celovške trgovinsko in obrtno zbornico bodo bolj živahne, kakor druga leta. Že sedaj se kaže živahno gibanje pd listih in v prizadetih krogih.

Monsig. dr. Mahnič bo posvečen v kratek škofa dne 7. februarja.

V goriškem deželnem zboru so slovenski poslanci na cel. kr. ministerstvo izročili dve peticiji. Posl. Berbuč je opisoval ravne prometne zveze na italijanski meji ter vlado pozivljal, naj brez odloga izvrši pričeto cesto čez Vrhpolje. Posl. Grčar je zavračal italijansko vodno društvo za namakanje tržiške ravnine, ki obsega 4470 hektarov. Zadruga je od vlade in dežele v ta namen dobila že 764.800 gl., toda naredilo se drugega ni, nego jez ob Suči. Poslanec je predlagal, naj se nameravano delo opusti, ter naj se denar raje uporabi za urejevanje hudournikov in druga javna dela v deželi. Nato so se dovolile deželne naklade za l. 1897.

Iz Pulje se nam poroča: Legar se v našem mestu vedno bolj razširja in tudi umrje njih vsaki dan več. Bolnikov je toliko, da jih pride na jednega zdravnika 150. Premožnejši ljudje beže iz mesta, prebivalci sploh so pa zelo prestrašeni. Zaradi pomanjkanja zdravniške pomoči je bilo tukaj že več komisij, upamo, da dobimo kar najhitreje tudi zadostno število zdravnikov. Vzlasti se legar hudo razširja med vojniki.

Raznoterosti.

(Upravišitve „Domoljuba“) promi potrpljenja, če pri razpošiljanju prve številke ne bo vse v redu. Morebitne pomote naj se nam blagovoljno naznanijo.

(Zvonevi na keledvenih.) Po vseh železnih so do sedaj edhod vlaka naznanjali zvonevi na postajnem poslopju. To je jenjalo novega leta dan, in odslej le se klicanje železniškega osobstva oposarja občinstvo, da

odhaja vlak. Ljudem ta nova odredba nič ne dopade, in marsikdo bo zamudil vlak, ker bo po stari navadi čakal na glas zvonu.

(Najdražja mesta v Avstriji) Gladé draginje se vrsté avstrijska mesta tako-le: 1. Trst, 2. Karlovi Vari, 3. Dunaj, 4. Liberec, 5. Solnograd, 6. Iaomost, 7. Lvov, Krakov, Olomuc, Gradec, 8. Čraovice, Opava, Tešín, 9. Trutnov, 10. Plzenj, 11. Linc, 12. Caslava, Budejevice, Trident, 13. Iglava, Celovec, Zder, Bolcan, Ljubljana, 14. Gorica, Dunajsko Novomesto.

(Ste hiš se je pogreznile v zemljo.) V božičnih praznikih se je v vas Sveta Ana v okolici modenski na Laskem v zemljo pogreznila. Izginilo je s površja več kakor sto hiš, cerkev, javna poslopja, tako, da je nad 1000 ljudi ob vse. Nesreča je nastala vsled obilnega deževja. Ko se je 22. decembra začela zemlja sesedati, so ljudje zbežali, tako da nihče ni življenja zgubil.

(Osodepolna stava.) 22 letni kočijaž I. Turek na Dunsaju je stavil s svojimi tovariši, da bo v jednom dusku izpil za 50 kr. — ruma. Rečeno — storjeno. Steklenico dejal je še smeje na mizo, a v tem trenutku ga je zadela kap in je — umrl.

(Strašna pevođenj) zadela je mesto Eskib (Uesküb) na Balkanu. Vsled nepretrganega deževja so se stajale snežene kope bližnjih pogorij Suhe Gore, Šardaga in Šalakovara in poplavile Eskib z okolico. Nizje ležeči mestni oddelki so bili precej pod vodo, tako, da so si stanovniki komaj rešili življenje. Kmalu je prodrla voda še višje, in prebivalci precej visoko ležečih poslopij so morali bežati. Železnica je rešila okoli 2000 ljudi s tem, da jih je vsprejela v pozvane pomožne vlake. Zali Bog, da je mnogo ljudi deloma valovje požrlo, deloma pa pobilo kamenje rušočih se hiš. Računa se, da se je približno 1000 hiš porušilo in da je 6000 ljudi brez strehe.

(Kuga) razsaja po Bombaju v Indiji. Vsak dan v tem mestu zbolí na tej strašni morilki do 60 in umrje do 40 ljudi. Premožni ljudje beže iz mesta.

(Velikanska tatvina.) V Antverpenu je neki fabrikant pokupil za 250.000 frankov pokradenih biserov, ki so mu jih njegovi delavci nakradli pri prodajalcih.

(Krompirjeva tristoletnica.) Na Angleškem obhajajo sedaj tristoletnico, odkar je mornar Drake prinesel iz Amerike krompir ter ga začel v svoji domovini saditi. — Sedaj nam je skoraj nemogoče misliti, kako bi ljudje živeli brez krompirja. Mnogo let je bil krompir videti samo na mizah angleških bogatašev. Priprosto ljudstvo se pa ni maralo, pa tudi ni moglo privaditi. — Praviše, da je policija morala ljudi siliti, da so krompir sadili. Ta je tudi ljudi učila, kako naj se krompir rabi, kajti ni jim slo v glavo, da bi bile korenine vžitne, rajši so kuhali in vživali krompirjevec in odrastke, katere poganja krompir v kleti. — Hša, v katere vrtu se je prvi krompir zasadil, še sedaj stoji. Angleži jo časté kot posebno narodno svetinjo. V njej se bode tudi prihodnje leto odprla krompirjeva razstava.

(Hvaležen lovski tat.) Pred par tedni so v Westfalen u zaprli nevarnega lovskega tatú. Toda upihal jo je iz ječe. Pretekli teden pa je dobil jetničar po pošti

velik zavojček, v katerem je bila zavita jetniška obleka in v njej v elik zaječ. — Ubegli tat se mu v pismu zahvaljuje za vso ljubeznivost in obeta prvo srno, ki mu pride na muho, poslati g. sodniku v dar.

(Italijanski porotniki.) Pred kratkim so v Sirakuzu porotniki oprostili celo družbo roparjev, katere je naravnost svoje rope obstala. Ker je bilo očitno, da so jih roparji podkupili, ukazalo je pravdnístvo vseh šest najst vtakniti v luknjo. Med njimi so uradniki, advokati, krčmarji in posestniki.

(Družba debeluhev.) V Parizu so osnovali novo društvo, v katero nikogar ne sprejmó, če ni vsaj sto kilogramov težek. Prav za predpust!

(Visoka starost.) 28. decembra je v Nemčiju umrl 117 letni mož, ki je zapustil 106 let staro vdovo.

(Ta jima je ure navil.) V Devinu (Magdeburg) sta prišla v nedeljo dopoldne dva fanta, ki sta ravno nehala v šolo hoditi, v krčmo, in zahtevala vsak glazak žganja. Krčmar opazuje nekaj časa mlečne obraze, potem pa s dvoumnim smehom zapusti sobo, kakor bi hotel prinesiti, kar sta zahtevala. Čez nekaj časa pride nazaj in prinese dva kozarca mleka. To postavi pred naša dva »junaka«. »To bode boljše za vaju! Moramo še prej kotle narediti, v katerih bomo kuhali žganje za take mlečne ljudi. Do sedaj jih še nimamo!« Glasen smeh nastane v krčmi in do ušes rudeča zapustita fanta krčmo. Krčmarji, taki bi morali tudi pri nas biti!

(Kroglice iz popirja.) Nek francoski častnik je iznašel novo strelivo za puške, ki tudi mori in pobija, vendar pa tako grozovito ne mesari, kakor sedanje kroglice. To strelivo ni iz kovine, temveč iz popirja. Kroglice obdaja kakor plašč aluminij. Kroglice zadenejo v isti daljavi kakor svinčene, vendar pa okrog rane mesa nič ne raztrgajo. Iznajditelj pravi, da bo v prihodnjih vojskah, v katerih se bodo rabile te kroglice, manj mrtvih in manj težko ranjenih, ker marsikatera rana, ki jo zadá svinčenka, je smrtonosna, pri teh kroglah bo pa le malo smrtnih ran, večji del se bodo dale ozdraviti.

(Stekli psi v Kini.) Neki misijonar iz Kine pripoveduje, da je njegovega poslušarčka stekel pes ugriznil. To pa se ni ondajšim prebivalcem zdelo nič nevarnega, ker ondi pasja steklina če nobenemu ni škodila. Kakor hitro koga tak pes popade, pobijejo ga ter dajo ranjenemu sveža jetra tistega psa jesti, in to gotovo pomaga. — To sredstvo zoper pasjo steklino je že Plinij, stari rimski naravoslovec, priporočal in še v novejšem času so je tudi evropski zdravniki z vesehom rabili.

(Z medvedom nikar ne pleši.) Na Češkem je nekdo gonil in kazal medveda. Nek »korajžen« kupec, kateremu je »grenki« glavo razganjal, je šel staviti, da bo plesal z medvedom. Čudoviti ples se začne. Nekaj časa je slo vse v redu. Ko se pa začneta hitreje sukati, je hotel kupec svojega kosmatega tovariša plesalca še poljubiti. Temu se je pa to menda preotročje zdelo, in branil se je na vse pretege. Ko mu pa kupec le hoče pritisniti poljub na kosmato ustnico, mu medved odgrizne nos.

(Veliki teden na železnicah.) Jože: Janez, kam pa greš? Janez: V mesto, imam različnega kupička. Jože: Ali si že slišal najnovejšo novico? Janez: Kaj takega? Jože: Poslušaj, kaj ni to čudno, komaj sta Božič in Novo leto minula, imajo na državnih železnicah že veliki teden? Janez: Kako to? Jože: Zato, ker so vse zvonice s kolodvorov v Rim poslali.

(Pogumni Urh), fant od fare, pride po noči mimo velike luže. Kar se oglasi luzarjevih prebivalcev starešina »Urh! urh! urh!« z debelim zamolklim glasom. — Mlajše iz zadruga se spodbadajo ščuvajoč druga drugo: »Vzgi ga! vzgi ga!« — Urh plašno pogleda proti luži, češ: »Nisem vriskal, nisem pel, taki tih sem, da še pes ne zalaja — ta vražja drhal me je pa že zavohala!« — »Vzgi ga! vzgi ga!« ščuvajo na ubozega Urha; zdaj se pa naenkrat oglasi kakor cel kor skratov: »Le ga! le ga! le ga!« brez konca in kraja. — Urh potisne klobuk na glavo in steče, kar ga nesejo noge. Zasopljeno odrine vežne duri, je zapahne s tresočo roko, v sobi sede pri peči na klop. Predice se zdrežejo iz dremanja ter strmé pogledajo bledega Urha. — Urh pa jim pripoveduje, da

so se tam pri luži zbrali fantje, pobje in pastirji iz vseh štirih vasi s kolmi, cepci in gorjačami in tudi tisti pretepavec Kruhov Luka, — pa jim je vendar zdravo kožo odnesel.

(Ta je pa dobro pozna!) Gost: »Krčmarica! Spravite mi vendar to nadležno mačko s poti, vedno bolj se steza v mojo skledo in je iz nje.« Krčmarica: »O ne! to je pametna živalica. Skleda, iz katere vi jeste, je njena. No, pozna jo dobro, in bi tudi rada iz nje jedla.«

(Pameten je.) Oče: »Francek! zakaj si pa že na vse zgodaj polno steklenico vode spil?« Francek: »Zato, da mi je ne bo treba toliko za umivanje.«

(Smešni bolnik.) Duhovnik pravi bolniku - smešničarju, ki je še vedno bril burke: »Bodite že vendar resni in malo pomislite, vi ste na smrtni postelji!« — Bolnik mu odgovori: »No, me bodo pa na drugo prenesli.«

(Malo odškodovanje.) Zena: »Kako je to, da celo noč v spanju govoriš?« — Mož: »Draga ženka, to mi bodeš vendarle odpustila, ako pomisliš, da mi cel dan ne pustiš priti do besede.«

Narodno gospodarstvo.

Cena žit in v Gradcu Klavni voli pitani po 28 do 31 gld., za 100 kilo zive teže, polpitani 26 do 27 gld. 50 kr., suhi 24 gld. 50 kr., do 26 gld., voli za pitanje 26 do 28 gld.; klavne krave: krmljene 20 do 23 gld., polkrmjene 17 do 19 gld., sloke 11 do 15 gld.; biki 18 do 25 gld.; krave-dojnice do štrtega teleta 23 do 26 gld.; čez štrto tele 14 gld. do 22 gld. 50 kr., breje 11 do 23 gld.; tele po en kilogram mrtve teže 38 do 48 kr.; svinje 40 do 47 kr., pitane 47 do 50 kr.

Tršna cena v Mariboru. Pšenica 5 gld. 50 do 90 kr., rž 4 gld. 30 do 70 kr., ječmen 3 gld. 80 kr. do 4 gld. 20 kr., oves 3 gld. do 3 gld. 30 kr., koruza 4 gld. 20 do 50 kr., proso 4 gld. 50 do 90 kr., hajdina 4 gld. 30 do 70 kr., vse po hektoltru; puran 1 gld. 30 kr. do 2 gld., goska 1 gld. 25 do 60 kr., raca 62 do 75 kr., kopun 1 gld. 25 kr. do 2 gld. 60 kr., dvoje piščanec 75 kr. do 1 gld. 10 kr.; kilo govedine 48 do 68 kr., teletine 50 do 64 kr., ovčetine 36 do 50 kr., svinjetine 50 do 70 kr.

Ali se sme tudi s kravami voziti? Nekateri se vedno mislijo, da kravam škoduje če vozijo. Ne! V marsikaterem oziru je to koristno. Če porabiš krave za kako malo delo, se veliko preje obreji. Tudi mnogo boleznij na nogah, posebno pa na parkljih se jih ne prime, če malo delajo. Tudi brejim kravam ne škoduje, če malo potegnajo. Take krave veliko lažje storijo, kakor take, ki nikdar od jasi ne pridejo. Biki, kateri vozijo, so manj hudi. Vendar pa ne smejo težkih del opravljati. Po leti naj vozijo zjutraj in zvečer, po zimi pa ne pri hudem mrazu.

Hmelj. V Savinjski dolini so leta 1883 hmelj prodajali 1 kilo po 3 gld. To je tamošnje kmete napotilo, da so njive začeli v veliki meri spreminjati v hmeljišča. S padanjem cene začelo je padati tudi veselje do hmeljarstva. In današnji hmeljarji svojega blaga ne morejo spraviti v denar niti po tri desetice. Kolik razloček

torej v dōbi za dobrih deset let! — Na Ruskem so letos hmelja nabrali za 135 000 pudov, od tega pride na Rusko Poljsko za 40.000 pudov. Blago je precej lepo, ali primeroma ne dovolj za potrebo Velja pud po 7 $\frac{1}{2}$ do 10 rubljev blago najboljšje, srednje pa 5 do 6 rubljev. Opomba: Ruski pud je naših 16 kilo in 38 gramov, rubelj pa okoli 120 krajcarjev. — Na Dunaji je dne 7. decembra 50 k lo hmelja veljalo: Zateški mestni 60 do 78 gld., okrajni 55 do 78 gld., okrožni 55 do 78 gld., asavski 32 do 48 gld., dubavski 20 do 34 gld. Da se pod temi imeni prodaja tudi savinjsko blago, razumeva se menda samo ob sebi.

Kaj škoduje naši kupčiji v jabolk? Iz Amerike prevažajo velikanske ladije sadja na Nemško. S tem škodujejo nam, da niso jabolka tako draga kakor bi bila sicer. Pred štirinajstimi dnevi je priplul iz Amerike velikanski parnik v Hamburg in pripeljal mnogo jabolk. Vsak tretji dan odvažajo od tam sadje v Berlin. Amerikanska jabolka so zelo debela, lepa in okusna. Seveda gnijo pa tudi hitro. Tudi češkemu sadju škoduje amerikansko. Poprej so tudi iz Češkega prevažali sadje na Nemško, sedaj pa skusa amerikansko vse ustaviti.

Ribarski odsek o kr. kmet. drušbe kranjske je do konca pr. l. sprejemal naročila domačih ribarjev na ovaljene ikre domačih, potem ameriških šarenih ali ameriških rdečih postrvij, ali pa na njih zarod iz ribogojnega zavoda na Studencu. Kdor si torej želi naročiti kaj iker ali ribjega zaroda, stori naj to do 10. dne januarja 1897. l. pri kmetijski družbi. Po tem roku se bodo naročila sprejemala od naročnikov izven dežele. Poznejše naročitve bo le tedaj mogoče izvršiti, če preostane kaj blaga.

Mrzle noge. Škodljivo in nevarno je iti z mrzlimi nogami spat; Mrzle noge imajo pogosto taki, ki mnogo sedé. Zvečer imajo noge mrzle kakor led, spati ne mo-

rejo, in kri jim sili v glavo. Dotični naj zvečer umivajo noge in naj si jih na kak način skušajo ogreti.

Ali hočete imeti dobra jajca in dobro perutnino? Zdaj je prišel čas, ko se perutnina ne bo mogla sama pasti, ko bo morala biti le bolj v kurnjkih. Zato ne bo sama dobila zelene, sveže hrane. A to je vzrok, da ne nese jajec, in da se začne preveč rediti. Zelena, sveža (frišna) hrana pospešuje zdravje. Zato, kdor hoče imeti lepo perutnino, lepe in mnogo jajec, naj daje po zimi repo, korenje, zrezano in poparjeno (seveda mrzlo) seno in izkleženo zrnje.

Kako privabimo senice na vrtove. Znano je, da so senice najhujše sovražnice škodljivih gosenic. Neki vrtnarski list poroča, da senice po zimi najrajše prebivajo na visokih smrekah. Zato priporoča sadjerejcem, naj bi na drevesih po vrtu pripravili za senice prebivališča iz smrekovih vej. Skušnja je pokazala da je to sredstvo v resnici dobro in da so senice po tacih vrtovih po zimi pokončale vse gosenične zalege.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 21. januarja 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. decembra:	3.	60,	39,	48	54.
Graec, 24. decembra:	62	65	72,	46,	75
Line, 19. decembra:	66	54,	2	13	87.
Trst, 19. decembra:	19,	60	3.	30	7,

Tržne cene v Ljubljani.

30. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	8	20	Špeh, povejen, kgr.	—	66
Rež,	6	30	Šturbo maslo,	—	74
Ječmen,	5	50	Jajce, jedno	—	3 ⁵
Oves,	6	—	Mleko, liter	—	10 ⁵
Ajda,	7	—	Goveje meso kgr.	—	64
Proso,	7	—	Teleče	—	60
Koruzá,	5	60	Štinsko	—	60
Krompir,	2	20	Kostrunovo	—	36
Leca hkl.	11	—	Pišanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	15
Pizol,	9	—	Sešo, 100 kgr.	—	68
Maslo kgr.	—	90	Slama,	—	25
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	7
Špeh, svež	—	62	„ mehka	—	5

4 zlate, 18 srebrnih kolanj, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizdov restitucijski fluid

c. in kr. priv. umivalna voda za konje
ceha stekl. 1 gl. 40 kr. a. v.

Vse tekom 35 let uporabljavana v dvornih hlevih, v večjih konjarnah vojaških in civilnih, krepki pred in ojačuje po velikih štrapacah, pri izpahnjenu, otrdelosti mišic, kit itd., usposablja konja k trajnemu naporu pri tekanju.

Pristen dobi se le, ako je pritisnjena varstvena znamka, v vseh lekarnah in droguerijah v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga:

Fran. W. Kwizda

c. in kr. avstr.-ogorski in kralj. rumunski dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Vsem znancem in prijateljem vošči

veselo in srečno novo leto

132 1 rodbina Karol Pollak.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prani sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jaši in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prilagajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več 113 3 za zavijanje. 668 20-7

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različni od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj

te torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazí naj se tudi na to, da je sraven stoječa oblastveno protokolična varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti s drugimi pretvesami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Velika izbora lepih, porabnih daril za Božič in novo leto!

Najboljše ure po najnižji ceni

in veržice, uhane, prstane itd.

ima v zalogi
Fr. Čuden, urar v Ljubljani
na Mestnem trgu
nasproti rotovžu

Popravlja izviruje kar močno natančno pod jamstvom.

Zaloga in popravljanje koles za vozarenje (biciklov) po nizki ceni. 101 6

Največji izbor

9 24-24

**DOM
IN
SVET**

**SLOVENSKI
LIST S PODOBAMI**

*Izhaja v Ljubljani
v zvezkih dvakrat na mesec
na dveh polah. — Podaja pesmi,
povesti in znanstvene spise,
posebno o slovenski domovini.*

*Stane na leto 4 gl. 20 kr.
na pol leta 2 gl. 10 kr. četrt. leta
1 gl. 5 kr. — Dopisi in denar se
pošiljajo. DOM IN SVET-u
v LJUBLJANI.*

Doktor pl. Trnkóczy-jev **z** ovet
je vrhbalno sredstvo pri bolečinah v križu,
v rokah in nogah itd., okrepuje žile in
mišice človeškega telesa, osobito po napornem,
utrudljivem delu in trajni hoji. Uspešno je rabijo
hribolazci, vojaki, biciklisti in jahači.

Najlepšega priporočila
vreden je tudi komično
čisti, higijenični, dijetetični
želodčni liker

Marija Jurčki
želodčni grenčec
Steklenica 50 kr.,
6 steklenice 2 gl. 50 kr.

Temu izbornemu želod-
čnemu grenčecu gré pred-
nost pred mnogimi drugimi
analognimi sredstvi, ker osve-
žuje, oživlja, je jako uganjajoč, krepijoč, okus pospešujoč,
skratka najboljši, preizkušeno in z mnogimi zahvalnimi pismi
priznано sredstvo.

Vsa nuštetja, sploh vsa zdravilna sredstva razpošilja
na vse strani z vsakdanjo obratno pošto 67 (32-7)

lekarna Trnkóczy v Ljubljani
pri ročevu poleg mestne hranilnice.

R. Pserhoferja
„lekarna pri zlatem državnem jabolku“
na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve
odvajalne kroglice preje krištilne kroglice imenovane, se starosnane,
lahke odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače
zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vse več desetletij dobro znane pod
imenom **J. Pserhoferjeve krištilne kroglice**. Pristne izdelujejo se edino le v
lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaju I., Singerstrasse 15.
Cena tem kroglicam: 1 škatlica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoje 6 škatlicami gl. 1.5.
Ako se svota vnaprej pošlje velja s poštnino vred: 1 zavoje kroglic gl. 1.35, 2 zavoja
gl. 2.30, 3 zavoja gl. 3.35, 4 zavoja gl. 4.40, 5 zavojev gl. 5.20, 10 zavojev gl. 9.20. (Manj
od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“
ter naj se pazi, da ima vsaka škatlica na pokrovu rdeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno
je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pser-
hoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo, steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.

Stollovi kola-preparati

izvrstno krepijoči želodec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gl., pol litra 1 gl.
60 kr., četrt litra 35 kr.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko
poslan 75 kr.

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima ševse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in ino-
zemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskbe. — Pošiljajte po pošti zvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska,
večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje najboljši po poštni nakaznici,
je poštna dosti nižja, nego pri pošiljavanju s povzetjem. 100 (6-4)

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)
Lahkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in
krepi želodec, ter pospešuje prebavljenje.
Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gl. 2.—

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pser-
hoferjeve, najboljši sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoje gl. 1.—

Prijetno žlahtno
kanarčke
žvrgolivce
lastne reje razpošilja
po pošti in sicer
samce po 5-10 kron,
samice po 1-2 krone

Val Kobav
127 2 v Škofji Loki.

Najboljši
živinski prašek

je Barthelovo krmilno apno, koje
preprečuje lizavost in glodanje le-
sovia, omejevalost kostij, shuj-
šanje, pospešuje prebavljenje, pro-
vzroča, da ima žival več mleka,
pomnoži delavno moč, dá trdno,
zdrave meso itd.

Za vsako žival nepogrešljiv. —
Opis se pošlje na željo zastoj.
5 kg. za poskušnjo gl. 1. — od
Dunaja. 114 (6-1)

A. Barthel in dr.
Dunaj X., Keplergasse šte. 20.

100 do 300 gl.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščena
državna pisma in srečke.

Ponudbe pod naslovom:
„leichter Verdienst“ Rudolfa
Mosse, Dunaj. (747 10-4)

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kávo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa obenem noče pogrešati prijetnega kavinega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke. *****

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehalo na živcih ali v želodcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesi, v tisočerihih slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko prebavljiva pijača. *****

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilega slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalu vsem prikupi.

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vendar uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo po okusu vsakomu. *****

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava družinska pijača, čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od najveljavnejših strokovnjakov preskušenem načinu z okusom prave bobove kave prečiščena. Kathreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada. *****

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan, naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani **Kathreiner**.

naslikanega izvirnega zavoja z imenom

Zavoji brez imena „Kathreiner“ niso pristni.

Mani živi najbolje!

